

Jules Zwijsen

Het begon met het ontwerpen van zijn eigen woning, op één van de tientallen kavels die in Loenen aan de Vecht op de markt kwamen. Anderen waren onder de indruk van zijn ontwerp, en vroegen hem ook hún toekomstige woning te tekenen - wat vervolgens weer tot nieuwe opdrachten leidde. In antwoord op de groeiende vraag startte Jules Zwijsen in 2005 zijn eigen architectenbureau. Zijn klanten zijn vrijwel allemaal particuliere opdrachtgevers, waaronder ook twee in Almere. "Het is een feestje om samen een huis te bouwen."

Voor hij zijn eigen avontuur - zijn eigen onderneming - startte, werkte Jules Zwijsen bij een groter architectenbureau, en bestond zijn klantenbestand met name uit grootschalige projectontwikkelaars. "Mijn speelruimte was beperkt. Alles moest zo goedkoop en efficiënt mogelijk. De uitdaging was om desondanks zoveel mogelijk kwaliteit te leveren." Er bestaat dan ook een wereld van verschil tussen institutionele bouw en particulier opdrachtgeverschap. Winstmaximalisatie wordt woonmaximalisatie. Zwijsen: "De uitdaging is nú om de wensen en ideeën van de toekomstige bewoners te vertalen in een concreet ontwerp. Werken met particuliere opdrachtgevers geeft energie. Ze zijn zó enthousiast. Soms praten ze al over een volgende woning, nog voor hun nieuwe woning is opgeleverd."

Hoe gaat zo'n ontwerpproces nu in z'n werk? Zwijsen: "Als je kiest voor architectuur - dus bouwen met een architect -, dan is het van belang dat je de architect al in een vroeg stadium

betreft. Zelfs vóór je een kavel koopt kan een architect je adviseren, zodat de kavel die je kiest aansluit op je persoonlijke wensen. Vervolgens vraag ik de bewoners om een programma van eisen: wat vinden ze mooi, wat zijn hun wensen, hoe willen ze de woning gebruiken? Zo'n eisenpakket kan kort en krachtig op papier worden gezet: 'voldoende ruimte voor een grote eettafel' bijvoorbeeld, 'hier een open haard', of 'de wasmachine moet in de berging passen'. Op basis van dit programma maak ik een vrijblijvend schetsontwerp, en kom met ideeën die aansluiten op de wensen van de bewoners, maar die zij zelf niet bedacht zouden hebben. Dát is de werkelijke opgave van de architect: het aandragen van alternatieven. Soms worden die zonder meer van tafel geveegd, maar vaker leidt het tot waardevolle aanpassingen. Het gaat dan niet alleen om materiaalgebruik, maar ook om het gebruik van de woning. Hoe valt het licht naar binnen? Waar wil je de auto parkeren? En hoe komt de woning op het perceel te staan?"

Het schetsontwerp is cruciaal. Zwijsen: "Tot nu toe heb ik altijd in de roos geschoten, maar het kan ook zo zijn dat de bewoners besluiten op zoek te gaan naar een andere architect. Inderdaad, het is een risico, maar het is van groot belang om van begin af aan op één lijn te zitten; je werkt zo'n lange tijd zó intensief samen, dat een 'klik' onontbeerlijk is." Vervolgens wordt het schetsontwerp omgezet in een definitief ontwerp. Het resultaat is voor iedere particuliere opdrachtgever anders. "Iedereen heeft een andere kavel, een ander budget,

andere wensen. Dat levert iedere keer weer een uniek product op." Volgens Zwijsen verdient het aanbeveling om de architect ook tijdens de bouw te betrekken. "De architect weet als geen ander hoe het ontwerp in elkaar zit, en wat de gevolgen van sommige aanpassingen - het verplaatsen van een deur bijvoorbeeld, of het gebruik van andere materialen - zijn. Natuurlijk kun je ook kiezen voor een bouwbegeleider, maar feit is dat een architect absoluut meerwaarde heeft."

Toen Zwijsen nog werkte voor institutionele partijen, miste hij het contact met de eindgebruiker. Juist omdat je bouwt voor een anonieme derde, weet je niet hoe de woning gebruikt zal worden. Zwijsen: "Je maakt een standaard product, dat niet is toegesneden op de gedachten van de toekomstige bewoners. Alle woningen zijn hetzelfde. Terwijl je, als je met de verschillende particuliere opdrachtgevers een tour langs hun woningen maakt, overal een eigen 'handtekening' ziet - en iedereen z'n eigen huis het mooist vindt." Als je ervoor kiest je eigen huis te bouwen, moet je het goed doen, vindt Zwijsen. "Natuurlijk kun je kiezen voor een cataloguswoning. Hoewel je, zo leert de praktijk, vaak verrast wordt door de extra kosten die iedere aanpassing met zich meebrengt, is een cataloguswoning sneller gebouwd dan een huis dat je zélf - eventueel met de hulp van een architect - bedenkt. Maar in mijn beleving haal je dan niet alles uit het avontuur - het avontuur dat het bouwen van een eigen woning is. Het is toch geweldig dat je álles zelf kunt bepalen?"